

15 év

Igy indult az élet

Tizenöt év telt el hazánk felszabadulása óta, s dicsekvés nélkül megállapíthatjuk, hogy a testnevelésben és sportban elért eredmények nem maradtak el a politikai, gazdasági és kulturális fejlődés mögött.

Ha eltekintünk a versenysport nemzetközi és olimpiai sikereitől, csupán a természetjárás fejlődését nézzük, jogos büszkeség töltheti el mindazokat, akiknek lelkes munkája hozzájárult ehhez.

A szervezett és szervezetlen turisták, kirándulók számának növekedése egyik mutatója ennek. A táborozás igen kedvelté vált, gyarapodott a vízitúrázók száma, a barlangászok, sziklamászók, kerékpárosok mellé már motoros természetjárók is csatlakoztak. A természetjárás ágazataiban bekövetkezett változás minőségi nyereséget jelent.

Az út nem volt akadálymentes. A magyar testnevelés és sport 1950 évi átszervezése a sportkörökbe szorította be a turista szervezeteket s ennek folytán túlzott szerepet kapott a versenyzés. Amikor 1956-ban már az illetékes sporthatóság is látta ezt a — turistaság számára — zsákutcát és készültek a tervek az átszervezésre, visszavetett mindent az ellenforradalom.

1957-ben meg kellett küzdeni a fel-fel bukkanó konzervatív nézetekkel, a reakciónak a sport területe felé áramlásával.

A kezdeti nehézségek leküzdése után gyors és állandó fejlődés indult meg.

Mi sem jelzi jobban a természetjárás jelentőségéről valott nézetek változását, mint, hogy az MSZMP testnevelési és sport tézisei milyen fontos szerepet szánnak mozgalmunknak és most legutóbb, az MTST teljes ülésén elhangzott beszámoló.

Örömmel hallottuk, hogy Hegyi elvtárs beszámolójában több esetben is, nem elkülönítve, hanem a tömegtestnevelés keretében, fontos eszközként jelölte meg a természetjárást, a kirándulásokat.

Teljes mértékben áll a természetjárásra is a beszámoló megállapítása, hogy: „...testnevelési és sportmozgalmunk alapjaiban megszilárdult és sportéletünkben mindjobban kifejezésre jutott a testnevelés és sport eszmei, politikai tartalma”. Ugyancsak magunkénak érezzük a beszámoló másik megállapítását: „A sport lényegét mind többen kezdik helyesen megérteni, úgy fogják fel, mint az egészséges élet, a nemes szórakozás, az edzettség, a felfrissülés célra vezető eszközét.”

Mi ezekben az alappondatokban láttuk idáig is a turistaság tartalmát. Örvendünk hogy ez már hivatalosan is kifejezést nyert, mert tévednénk, ha azt hinnők, hogy nincsenek a természetjárás művelői között olyanok, akik az „eredményekben” látják a célt.

Az MTST ülése három pontban foglalta össze az év főfeladatait: megszilárdítani és kibővíteni a sportegyesületek szervezetét és működését; kialakítani az alapfokú versenyek és bajnokságok egységes rendszerét; megfelelő számú sportvezetőt és oktatót kiképezni, hogy mind több sportolót tudjunk toborozni.

A három feladat a természetjárásban is érvényes. A most alakult és alakuló természetbarát egyesületek szervezeti megerősödése, új osztályok alakítása a további fejlődés záloga. Nálunk az alapfokú versenyek formája a jelvénytörzsi rendszer kialakítása, melyre már az előkészítő munkálatok megindultak. Végül teljes mértékben vonatkozik ránk a kádereképzés. Egyesületeink, azok osztályai nem rendelkeznek eleget a képzett és tapasztalt vezetővel, s a feladatokhoz mérten igen gyér a túravezető gárda. Reményt keltő kezdeményezések már itt is történtek.

A három feladat jó megoldásával indulhatunk a további rohamos fejlődésnek, a hatvanegyben megkezdendő, a testnevelésben és sportban is elkészítendő ötéves terv alapján.

KUNSÁGI VIKTOR

Zimankós februári délután, ablaktalan, hideg szobában ültek össze 1945-ben néhányan, hogy a Természetbarátok Turista Egyesületének és a Turista Szövetségnek újjászervezéséről tarácskozzanak.

Áprilisban már a TTE régi tagjai új ideiglenes vezetőséget választottak, megindították országosan az újjászervezést és megfelelő alapszabály kidolgozását kezdték meg.

A TTE-nek jelentős szerepe volt az új szövetség megalakításában is, melyhez kezdetben az evezősök, kajakozók és a síelők is tartoztak.

Legnehezebb feladatot a menedékházak megnyitása okozta. A házak legtöbbje sérült és kifosztott állapotban volt s így előbb csak a kevésbé sérülteket, a Hörmann-forrást, badacsonyt, várhegyit, bánkútít és a negyzénásit lehetett megnyitni. Még 1945 végén megnyílt a helyre állított frankhegyi, pálvölgyi, kőhegyi és a csúcshelyi ház. Örömmel fogadták a pesti turisták a hírt, hogy Dancza János, a neves barlangkutató, az aggteleki-barlangban vészelte át a háború utolsó időszakát és segítette megmenteni a barlang képződményeit és a turista-házat a pusztítástól.

Márciusban, áprilisban megindultak az első túrák és május derekán már tízezernyi turistának a Budai hegységben tett túráiról számoltak be a lapok.

Az új szövetség megszerezte a MÁV és HÉV kedvezményeket, a hajókon is jelentős kedvezményekhez jutottak a turisták. Augusztus 20-án már nagyszabású csillagtúrára került sor a Budai hegységben. Ugyancsak ekkor nyílt meg a Pálvölgyi cseppkőbarlang.

Jelentős tény volt a tilos területek megszüntetése.

A TTE budapesti és vidéki csoportjai, a Munkás Testedző turista osztálya mellett több más egyesület is újjá alakult. A Gyopár TE, a Duna SC, a Börzsöny TE, a SolyomTE, az Uránia STT, a VAC, a BRE és az Elektromos TE. Megalakult még a Vándorkedv TE, de a Magyar Turista Egyesület és a Kárpát Egyesület után ezt is feloszlatták a hatóságok, mert jobboldali szervezet volt.

A Báthory utcában volt turista múzeum és könyvtár bombatalálatot kapott és különösen a könyvtár egy része szenvedett kárt. Helyiség hiányában nem lehetett a múzeumot ismét megnyitni, aminek pótlása és újbóli rendezése napjaink feladata.

A Nemzeti Sportbizottság irányításával, az MKP sportpolitikájának világos célkitűzései határozták meg későbbiekben a magyar turista mozgalom útját.

Érdekes képet nyújt a szervezett turistákról szóló statisztika a felszabadulás utáni első évekről:

1945	1527 tag
1946	4658 tag
1947	7366 tag
1948	9292 tag
1949	11 447 tag

Megjegyzendő, hogy a felszabadulás után a turista mozgalom számos aktív funkcionáriusa — különösen a munkásegysületekből — került felelős állami és gazdasági posztra, így kevesek vállára nehezedett a feladatok terhe.

Erdemes felidézni ezt a néhány mozzanatot a kezdet mérhetetlen nehézségeiről és hősi munkájáról.